

РЕШЕНИЕ

с. Лекарево

КАРАР

№ 177

29 ноябрь 2019 ел

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Лекарево авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясын, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын һәм Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Лекарево авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 22 статьясын, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Лекарево авыл жирлеге Советы Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Лекарево авыл жирлеге

Карар:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Лекарево авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү һәм үткөрү тәртибе турында Нигезләмәне раслау (1 нче кушымта).
2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Рәис

Л. И. Зарипова

Кушымта № 1
Лекарево авыл Советы карарына
карата

2019 елның» 29 " ноябре № 177

**Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
Лекаревоавыл жирлеге составына кергән торак пунктларда
гражданнар жыены
Әзерлек һәм үткәрү тәртибе турында нигезләмә**

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Лекарево авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда (алга таба-Лекарево авыл жирлеге) гражданнар жыенын әзерләү һәм уздыру тәртибе турында – Нигезләмә) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Лекарево авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 22 статьясы нигезендә эшләнә.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Халык жыены гомуми, тигез һәм турыдан-туры ихтыяр белдерү нигезендә үткәрелә.

1.2. Гражданнар жыенында торак пунктта яшәүчеләр, даими яки нигездә аның территориясендә яшәүчеләр, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән һәм сайлау хокукына ия кешеләр катнаша ала.

1.3. Гражданнар жыенында катнашу ирекле һәм ирекле.

1.4. Гражданнар жыенда шәхсән үзе катнаша һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.

1.5. Халык жыены халык тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатыннан үткәрелә.

1.6. Әгәр торак пунктта әлеге торак пунктта сайлау хокукына ия кешеләрнең яртысыннан артыгы бер үк вакытта бергә булу мөмкинлеге булмаса, Устав нигезендә гражданнар жыены этаплап уздырыла.

Гражданнар жыены вәкаләтләре

1.7. Гражданнар жыены түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәреләргә мөмкин:

күрсәтелгән торак пункт составына башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертә торган жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча торак пунктта (әлеге торак пункт составына керә) күрсәтелгән торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертүне үз эченә алган жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча);

авыл жирлегә составына керүче торак пунктта әлеге торак пункт территориясендә үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

авыл торак пункттында авыл жирлегә старостасы кандидатурасын тәкъдим итү, шулай ук авыл жирлегә старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча фикер алышу булды;

авыл торак пункттында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелергә мөмкин.

Гражданнар жыенын матди һәм оештыру ягыннан тәмин итү

1.8. Жыен муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан тәмин ителә.

1.9. Жыенга эзерлек һәм аны үткәрү белән бәйле чыгымнар муниципаль берәмлек бюджеты хисабына башкарыла.

2. Гражданнар жыенын чакыру тәртибе

Халык жыены үткәрү инициативасы

2.1. Халык жыенын үткәрү инициативасы-торак пунктта:

муниципаль берәмлек башлыгы;

- сайлау хокукына ия булган, гражданнар жыенында катнашырга хокуклы 10 кешедән дә ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр (ягъни Россия Федерациясенә эшкә сәләтле гражданнары, даими яки күбесенчә торак пункт территориясендә яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән, 18 яшькә җиткән чит ил гражданнары, шулай ук чит ил гражданнары, Россия Федерациясенә халыкара килешүләре һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда хокукларга ия булган торак пункт территориясендә даими яисә нигездә яшәүче һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашырганда хокукка ия булган кешеләр.

2.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең инициативасы язылу кәгазе (1 нче кушымта) яисә инициатив төркем жыелышының беркетмәсе рәвешендә рәсмиләштерелергә тиеш, анда жыен үткәрү инициативасын күрсәтү турында Карар кабул ителде, аларда күрсәтелгән булырга тиеш:

гражданнар жыенына чыгарыла торган мәсьәләләр;

гражданнар жыенын үткәрүнең тәкъдим ителгән вакыты;

гражданнар жыенын чакыру турындагы инициативаны хуплаучы һәр гражданның паспорт сериясе һәм номеры, яшәү урыны, аның имзасы һәм имзасын кертү датасы.

2.3. Жыенны үткәрү инициативасын хуплау өчен жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия булган, даими яки нигездә яшәүче, торак пункт территориясендә яшәү урыны буенча теркәлгән гражданнар саныннан 5 процент тәшкил итә, ләкин 10 имза була алмый.

2.4. Язылу кәгазьләре имзалар жыючы зат тарафыннан таныклана, таныклау датасын, фамилиясен, атасының исемен, туган датасын, паспорт номерын һәм сериясен, яшәү урынын күрсәтеп, муниципаль берәмлек башлыгына жибәрелә.

Гражданнар жыенын үткәрү турында Карар кабул итү тәртибе

2.5. Инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары белән (2 нче кушымта), ә муниципаль берәмлек башлыгы инициативасы белән – муниципаль берәмлек башлыгы карары белән (3 нче кушымта) барлык кирәкле документлар кертгән көннән 30 көн эчендә билгеләнә.

2.6. Муниципаль берәмлек башлыгы яисә муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы аның максатка ярашлы булмавы сәбәпләре буенча гражданнар жыенын үткәрүдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.7. Гражданнар жыенына чыгарылган мәсьәлә (гражданнар жыены этаплары) Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килмәскә тиеш. Халык жыены мәсьәләсе аны күп итеп аңлату мөмкинлегеннән чыгып эшләнәргә тиеш, ягъни аңа бары тик бертөсле җавап кына бирергә мөмкин булыр иде.

2.8. Гражданнар жыенын билгеләү, аны күчерү турындагы карарны рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) тәртибе муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнә һәм муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен муниципаль берәмлек уставында каралган тәртиптә басылып чыга (халыкка житкерелә).

Муниципаль берәмлек башлыгы карарында яисә муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карарында гражданнар жыенын уздыру турында түбәндәгеләр күрсәтелә: гражданнар жыенына чыгарыла торган мәсьәлә; гражданнар жыенын уздыру вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; жыенны оештыручы-муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсе турында белешмәләр.

2.9. Алабуга муниципаль районы Лекарево авыл жирлегә башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет) муниципаль берәмлек башлыгының гражданнар жыенын үткәрү турындагы карары яисә муниципаль берәмлекнең

вәкилләккә органы карары нигезендә сайлау хокукына ия булган торак пунктта яшәүчеләр исемлеген төзи; гражданнар жыенына мәгълүмати материаллар әзерли; муниципаль берәмлек халкына массакүләм мәгълүмат чараларында һәм гражданнар жыены турында башка ысуллар белән хәбәр итә (4 нче кушымта).

Башкарма комитет гражданнар жыенын үткәрү өчен биналар бирергә тиеш.

2.9.1. Гражданнар жыены барышында торак пунктта яшәүчеләрнең исемлеген бүлү һәм халык жыенын үткәрү датасын билгеләү территориаль, вакытлы билгеләр, шулай ук башка очракларда мөмкин.

2.9.2. Торак пунктта яшәүчеләрнең исемлеген бүлү тәртибе гражданнар жыенын билгеләү турында муниципаль актта күрсәтелә (5,6 нчы кушымталар).

2.9.3. Торак пунктта яшәүчеләр халык жыены (гражданнар жыены этаплары) вакыты һәм урыны турында алдан ук хәбәр ителә. Гражданнар жыенын (гражданнар жыены этапларын) билгеләү турында карар, гражданнар жыенын (гражданнар жыены этапларын) үткәрү вакыты һәм урыны гражданнар жыены (гражданнар жыены этапларын) үткәрелгән датага кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча басылып чыгарга тиеш. Гражданнар Жыенының этапларын үткәрү вакыты һәм урыны бер карарда яисә халык жыенын билгеләү турында карарда күрсәтелә.

2.9.4. Халык жыенын этаплап уздырган очракта, жыен этаплап уздырыла, гражданнар жыенын үткәрү турында Карар кабул ителгән көннән бер айдан да артмый. Халык жыены этапларын күчергәндә, гражданнар жыенын 3 көннән дә соңга калмыйча күчерү турында карар жыенны уздыру билгеләнгән датага кадәр һәм бер ай вакыт эчендә закон нигезендә жыен үткәрелергә тиеш булган датага кадәр кабул ителергә тиеш.

2.9.5. Гражданнар жыенына 3 көннән дә соңга калмыйча, муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсендә гражданнар жыены карарына чыгарыла торган материаллар белән танышырга хокуклы. әлеге нигезләмә, шулай ук алырга, аларның күчермәләре.

2.10. Гражданнар жыены турындагы Нигезләмә нигезендә, халык жыенын үткәрү датасы соңрак вакытка күчерелергә мөмкин. Халык жыенын уздыру датасын 3 көннән дә соңга калмыйча күчерү турында Карар кабул ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыенын үткәрү тәртибе

3.1. Жыенга килгән гражданнар торак пунктта яшәүчеләр исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокукына ия булган затларны теркәү өчен муниципаль берәмлек башлыгы вәкаләтле зат тарафыннан теркәлә. Исемлектә гражданның

фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәү урыны, паспорт сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга теләк белдергән башка гражданның, жыенда тикшерелә торган мәсьәләләргә хәл итү эшчәнлекләре, матбугат һәм башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре катнашында да хәлиткеч тавыш бирү хокукынан башка мөмкин.

3.3. Сайлау хокукына ия торак пунктта яшәүчеләр исемлегендә төгәлсезлекләр ачыкланган очракта, торак пунктта яшәүче кеше әлеге муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан Гражданның шәхесен раслаучы документ (Россия Федерациясе гражданы паспорты, хәрби билет, чит ил гражданы паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт, Россия Федерациясендә вакытлыча яшәүгә рөхсәт һ. б.) булганда теркәлә һәм жыенда катнашу рөхсәт ителә.)

3.4. Гражданның жыены анда сайлау хокукына ия булган торак пунктта яшәүчеләрнең яртысыннан артыгы катнашуға хокукы. Кворум булмаганда, гражданның жыенын үткәрүнең яңа датасын билгеләү муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан башкарыла. Бу очракта гражданның жыены 3 көннән дә иртәрәк үткәрелмәскә тиеш.

3.5. Гражданның жыены этаплап уздырылган очракта, гражданның жыены жыенның аерым этапларында гражданның теләсе кайсы килгән очракта да хокукы, аннан соң барлык уздырылган этаплар йомгаклары буенча тавышларны санап, ягъни мондый жыен бердәм булып кала.

3.6. Гражданның жыенында тавыш бирү ачык яисә яшерен булырга мөмкин. Тавыш бирү формасы турындагы карар жыен белән кабул ителә.

3.7. Гражданның жыенында катнашу өчен теркәлгән гражданның яшерен тавыш бирүне уздырган тавыш бирү өчен бюллетень (7 нче кушымта) бирелә.

3.8. Гражданның жыенында муниципаль берәмлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән сайланган башка зат рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын гражданның жыенында катнашучылар тәкъдим итәргә хокукы.

3.9. Гражданның жыены Сәркатипне һәм хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясе әгъзалары саны кимендә өч кеше була алмый.

Хисап комиссиясенә рәислек итүче керә алмый.

Хисап комиссиясе:

1) торак пунктта яшәүчеләр жыенына килүче гражданның теркәүнең дөреслеген, кирәк булганда, аларның гражданның жыены эшендә катнашу хокукы тикшерә;

2) гражданнар Жыенының кворумын билгели (гражданнар жыены этапларын үткәрүдән тыш));

3) тавыш бирү мәсьәләләре буенча аңлатмалар бирә;

4) тавышларны саний һәм тавыш бирүгә йомгак ясый (гражданнар жыены этапларын үткәрүдән тыш);

5) тавыш бирү йомгаклары турында беркетмә төзи (гражданнар жыены йомгаклары буенча);

6) рәислек итүчегә тавыш бирү нәтижәләре белән материаллар (беркетмә, жыенда катнашучы гражданнар исемлеге) тапшыра.

3.10. Гражданнар Жыенының көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләр рәислек итүче, муниципаль берәмлек башлыгы, гражданнар жыенында катнашу хокукына ия гражданнар тарафыннан кертелә ала. Көн тәртибенә чакырылыш инициаторлары тарафыннан кертелгән сораулар мәжбүри рәвештә кертелә. Күрсәтелгән мәсьәләләр беренче чиратта карала. Халык жыенының көн тәртибенә өстәмә мәсьәләләргә кергү турында карар, әгәр аның өчен жыенда катнашкан гражданнарның яртысыннан да ким булмаган өлеше тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

3.11. Гражданнар жыены вакытында шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы яисә ачык тавыш бирү юлы белән сайланган башка зат, гражданнар жыенында теркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш белән, рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын жыенда катнашучылар тәкъдим итәргә хокуклы.

3.12. Гражданнарның этаплап жыенында тавыш бирү ачык яисә ябык (яшерен) булырга мөмкин.

Тавыш бирү формасы турында карар гражданнар жыены этабында кабул ителә.

3.13. Гражданнар жыенын уздыру этапларының һәркайсында этаплап жыен уздырганда хисап комиссиясе арасыннан гражданнарның ачык тавыш бирү нәтижәләре буенча Хисап комиссиясенә бер әгъзасы сайлана, алар кворумны һәм йомгаклау тавышларын санаганда комиссия составында эшләчәк.

3.14. Жыенда рәислек итүче тарафыннан ачыла. Гражданнар жыенында рәислек итүче гражданнар жыенын үткәрүне оештыра, тәртипне хуплый, хисап комиссиясе эшен координацияли, фикер алышына торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бирүнең билгеләнгән тәртибен тәэмин итә.

3.15. Гражданнар жыенында сәркатип тарафыннан беркетмә алып барыла, анда гражданнар жыенын үткәрү датасы, вакыты һәм урыны, торак пунктта яшәүче гражданнарның гомуми саны, сайлау хокукына ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлеге, карала

торган мәсьәләләр буенча тавыш биргән гражданнар саны (8 нче кушымта) күрсәтелә.

3.16. Халык жыенын этаплап уздырганда гражданнар Жыенының һәр этабында беркетмәләр (9,10 нчы кушымталар) алып барыла, алар алга таба гражданнар Жыенының уздырылган этаплары йомгаклары буенча жыенның бер йомгаклау беркетмәсенә (11 нче кушымта), шулай ук хисап комиссиясе беркетмәләренә (12,13 нче кушымталар) тутырыла, алар шулай ук гражданнар Жыенының һәр этабында тавышларны санау нәтижәләре буенча Хисап комиссиясенә бер йомгаклау беркетмәсенә (14 нче номерлы беркетмә) тутырыла.

3.17. Гражданнар Жыенының йомгаклау беркетмәсендә гражданнар жыены этапларының датасы, урыны һәм вакыты, көн тәртибе, гражданнар жыены этапларында катнашкан гражданнарның гомуми саны турында белешмәләр, гражданнар жыены этаплары нәтижәләре буенча тавыш бирүнең йомгаклау нәтижәләре бар. Йомгаклау беркетмәсе жирлек башлыгы кул куя торган гражданнар жыены карарын рәсмиләштерү өчен нигез булып тора.

3.18. Беркетмәгә жыенда рәислек итүче зат, жыен секретаре кул куя һәм муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла. Беркетмәгә жыенда теркәлгән катнашучылар исемлегә теркәлә.

3.19. Гражданнар Жыенының уздырылган этаплары йомгаклары буенча Хисап комиссиясенә йомгаклау беркетмәсендә гражданнар жыены этапларын үткөрү датасы, урыны һәм вакыты, көн тәртибе, үткәрелгән этаплар саны, халык жыеннарының үткәрелгән этаплары буенча хисап комиссиясе беркетмәләре саны, жыенны уздыру өчен билгеләнгән территориядә яшәүче гражданнарның гомуми саны, жыен эшендә катнашкан гражданнарның гомуми саны, жыен эшендә катнашкан гражданнарның гомуми саны, алар өчен бирелгән тавышларның гомуми саны, аңа каршы тавышларның гомуми саны.

3.20. Йомгаклау беркетмәсенә хисап комиссиясе рәисе һәм хисап комиссиясе әгъзалары кул куя һәм муниципаль берәмлек башлыгына тапшырыла.

4. Халык жыены карарлары

4.1. Гражданнар жыены карары кабул ителгән дип санала, әгәр аның өчен тавыш бирсәләр жыенда катнашучыларның яртысыннан артыгы, сайлау хокукына ия булган.

4.2. Решения, принятые на сходе, являются муниципальными правовыми актами, подписываются главой муниципального образования и подлежат включению в регистр муниципальных нормативных правовых актов Республики Татарстан.

4.3. Жирле үзидарэ органнары һәм жирле үзидарэнең вазыйфаи затлары гражданныр жыенында кабул ителгән карарларның жирлек уставы белән билгеләнгән вәкаләтләргә чикләү нигезендә үтәләшен тәэмин итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән карар жыенда башка карар кабул итү юлы белән юкка чыгарылырга яки үзгәртелергә мөмкин яки суд тәртибендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданныр жыенында кабул ителгән карарлар рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка игълан ителергә) тиеш һәм муниципаль хокукый актлар таләпләре нигезендә рәсмиләштерелә.

4.6. Әгәр торак пунктта яшәүчеләрне турыдан-туры ихтыярий белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокукый акт кабул итү (бастырып чыгару), күрсәтелгән актны кабул итү (бастырып чыгару) компетенциясенә керә торган жирле үзидарэ органы яисә жирле үзидарэнең вазыйфаи заты гражданныр жыенында кабул ителгән карар үз көченә кергән көннән соң 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокукый актны әзерләү һәм (яисә) кабул итү вакытын билгеләргә тиеш. Күрсәтелгән срок өч айдан да артмаска тиеш.

Гражданныр жыены карарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгән карарлар торак пункт территориясендә мәжбүри үтәлергә тиеш һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнары, аларның вазыйфаи затлары яисә жирле үзидарэ органнары тарафыннан раслауга мохтаж түгел.

4.8. Жыенда кабул ителгән карарларның үтәлмәве закон нигезендә жаваплылыкка тартыла.